

VACCINATIE TEGEN INFLUENZA BIJ ZWANGERE VROUWEN

[Reeds verschenen in de rubriek “Goed om te weten” op onze website op 08/10/13]

In de aanbevelingen van de Hoge Gezondheidsraad over influenzavaccinatie worden zwangere vrouwen in het tweede en derde trimester van de zwangerschap op het ogenblik van het griepseizoen, reeds meerdere jaren vermeld als een van de prioritaire doelgroepen voor vaccinatie tegen influenza¹. Dit jaar wordt in de griepvaccinatiecampagne van het “Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid” extra aandacht besteed aan de vaccinatie van zwangere vrouwen². In dit artikel willen we de onderbouwing met betrekking tot vaccinatie tegen influenza van zwangere vrouwen toelichten. Deze elementen kunnen nuttig zijn bij het overleg met de vrouw om al dan niet tot vaccinatie over te gaan.

Zwangerschap, een risicofactor voor ernstig verlopende influenza?

- De meeste gegevens betreffende zwangerschap als risicofactor voor ernstig verlopende influenza, zijn verzameld tijdens de **pandemie met het H1N1-influenzavirus** (seizoen 2009-2010). Recent is daarover een meta-analyse gepubliceerd³. Studies uitgevoerd tijdens deze pandemie tonen dat zwangerschap een risicofactor was voor hospitalisatie, maar niet voor pneumonie, overlijden of opname in een intensievecareafdeling.

- Er zijn te weinig gegevens om te besluiten of zwangerschap een risicofactor is voor influenzacomplicaties bij **seizoensgebonden, niet-pandemische influenza**. De studie die daarover in de meta-analyse³ werd geïncludeerd, toonde geen verband tussen influenza tijdens de zwangerschap en overlijden.

Het nut van vaccinatie tijdens de zwangerschap

Nut voor de zwangere vrouw

De huidige influenzavaccins bieden bij volwassenen in het algemeen, een gedeeltelijke bescherming, maar dit effect is bescheiden en onvolledig. Dit is zeker zo in de seizoenen waarin er onvolledige matching is tussen de vaccinvirussen en de circulerende virussen: zie daaromtrent de discussie in de Folia van juli-augustus 2013. We vonden geen argumenten om aan te nemen dat het beschermend effect van vaccinatie bij zwangere vrouwen anders zou zijn dan in de algemene populatie.

Nut voor het kind

Uit een aantal studies - zowel uitgevoerd tijdens de pandemie met het H1N1-influenzavirus, als tijdens niet-pandemische influenzaseizoenen - zijn er aanwijzingen dat vaccinatie van zwangere vrouwen be-

1 Advies van de Hoge Gezondheidsraad “Vaccinatie tegen seizoensgebonden griep – Winterseizoen 2013-2014”, via <http://tinyurl.com/HGR-9124-vaccinatie-griep1314>

2 www.griepvaccinatie.be, met details over de achtergrond van de aanbeveling bij zwangere vrouwen via www.zorg-en-gezondheid.be/uploadedFiles/NLsite_v2/Ziekten/Ziekten_A-Z/Griep/griep%202013%20%20-wetenschappelijke%20achtergrond%20vaccineren%20bij%20zwangerschap.pdf

3 *Brit Med J* 2013;347:f5061 (doi :10.1136/bmj.f5061)

scherming biedt tegen prematuriteit en doodgeboorte, en tegen influenza-infectie bij kinderen in de eerste zes levensmaanden. Deze studies kennen echter een aantal beperkingen. Zijn de resultaten van studies uitgevoerd in (sub)tropische derdewereldlanden, extrapoleerbaar naar de situatie in gematigde klimaatzones met seizoensgebonden influenza? Is er in de observationele studies in Westerse landen sprake van een *healthy user effect*, waardoor de geziene gunstige effecten eerder te maken hebben met de betere gezondheidstoestand van de gevaccineerde vrouwen, dan wel met de vaccinatie zelf?

Veiligheidsprofiel van de influenzavaccins

De studies bij zwangere vrouwen en de jarenlange ervaring met het vaccineren van zwangeren in het tweede of derde trimester hebben geen aanwijzingen van risico's voor het ongeboren kind door de vaccinatie aan het licht gebracht. De ervaring met de influenzavaccins bij zwangere vrouwen in het

eerste trimester is beperkt. Volgens het standaardwerk *Drugs in Pregnancy and Lactation* (Briggs et al., 9de editie, 2011) worden de influenzavaccins als veilig beschouwd over de ganse duur van de zwangerschap. Bij de moeder zijn dezelfde ongewenste effecten te verwachten als bij de algemene populatie.

Conclusie

Vaccinatie tegen influenza van vrouwen in het tweede of derde trimester van de zwangerschap kan een beperkte gezondheidswinst geven, maar meer gegevens zijn noodzakelijk over de winst van vaccinatie in termen van morbiditeit en mortaliteit voor moeder en kind. Vanzelfsprekend kunnen bijkomende risicofactoren bij zwangere vrouwen, zoals onderliggende respiratoire of cardiale aandoeningen, het belang van vaccinatie tegen seizoensgebonden influenza bij zwangere vrouwen vergroten. De influenzavaccins worden als veilig beschouwd tijdens de zwangerschap; de ervaring met vaccinatie tegen influenza bij zwangere vrouwen in het eerste trimester is echter gering.

VERMELDING "DERDEBETALERSREGELING VAN TOEPASSING" OP VOORSCHRIFT INFLUENZAVACCIN

[Reeds verschenen in de rubriek "Goed om te weten" op onze website op 08/10/13]

Het RIZIV voorziet terugbetaling van het griepvaccin voor bepaalde patiëntengroepen met verhoogd risico, als de behandelende arts op het voorschrift "**derdebetalingsregeling van toepassing**" heeft vermeld. Enkel indien deze specifieke vermelding aanwezig is, kan de apotheker de derdebetalersrege-

ling toepassen. Andere vermeldingen kunnen geen aanleiding geven tot terugbetaling. Voor de precieze lijst van de risicogroepen die terugbetaling genieten, kan u steeds de website www.bcfi.be raadplegen; klik bij de desbetreffende specialiteit op het symbool ¹ bij de terugbetalingsmodaliteiten.